

OTSUS

04.06.2024 nr 5-5/2024-035

Koondumisele nr 17/2024 Meliva AS / City Hambakliinik OÜ, OÜ MountServ, City Kliinik Tallinn OÜ, City Varahaldus OÜ, CityDental Kuressaare OÜ, Kuressaare Hambalabor OÜ ettevõtja osad loa andmine

1. Koondumine

06.05.2024 esitas Meliva AS (registrikood 10303948) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt Meliva AS kavatseb sõlmitud lepingu kohaselt omandada valitseva mõju City Hambakliinik OÜ (registrikood: 12756625); OÜ MountServ (registrikood: 11946750); City Kliinik Tallinn OÜ (registrikood: 16530183); City Varahaldus OÜ (registrikood: 16257020); CityDental Kuressaare OÜ (registrikood: 16091832); Kuressaare Hambalabor OÜ (registrikood: 16556892) ettevõtja osade (City Tartu Kliinik, City Tallinn Kliinik, City Kuressaare Kliinik, Kuressaare Hambalabor; edaspidi ka üksikult Ettevõtte ja koos Ettevõtted) üle konkurentsiseaduse (KonkS) § 19 lg 1 p 2 tähenduses.

Ettevõtted omandatakse koos vara, asjade, õiguste, kohustuste ja lepingutega. Omandatavate Ettevõtete äritegevus koosneb organisatsiooniliselt terviklikust majandusüksusest, millele on selgelt omistatav käive kaubaturul ning mis kvalifitseerub ettevõtja osaks KonkS § 19 lg 3 tähenduses.

Tehingueelselt omavad City Hambakliinik OÜ ja OÜ MountServ koos ühist valitsevat mõju Ettevõtte City Tartu Kliinik üle. City Kliinik Tallinn OÜ ja City Varahaldus OÜ omavad koos ühist valitsevat mõju Ettevõtte City Tallinn Kliinik üle. CityDental Kuressaare OÜ omab valitsevat mõju Ettevõtte City Kuressaare Kliinik üle ning Kuressaare Hambalabor OÜ omab valitsevat mõju Ettevõtte Kuressaare Hambalabor üle. Tehingu tulemusena omandab Meliva AS ainuvalitseva mõju City Tartu Kliinik, City Tallinn Kliinik, City Kuressaare Kliinik ja Kuressaare Hambalabor üle KonkS § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 08.05.2024 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teadaande väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 p 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle. KonkS § 20 p 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Meliva AS, City Hambakliinik OÜ, OÜ MountServ, City Kliinik Tallinn OÜ, City Varahaldus OÜ, CityDental Kuressaare OÜ ja Kuressaare Hambalabor OÜ.

Meliva AS on Eestis registreeritud ettevõtja, mille üle omab valitsevat mõju Mehiläinen Eesti OÜ (registrikood 11539469) ja mis kuulub Mehiläineni kontserni, mis tegutseb tervishoiu- ja hoolekandesektoris Eestis, Soomes, Rootsis ja Saksamaal. Eestis tegutseb Mehiläineni kontserni üksnes Mehiläinen Eesti OÜ tütarettevõtja Meliva AS kaudu.

Meliva AS tegevusalade hulka kuuluvad hambaraviteenused (sh täiskasvanute ja laste hambaravi ning ortodontia), hambalabori teenused (sh hambaproteeside valmistamine ja müük), erialane koolitamine, hambahooldustoodete jaemüük, tervishoiuteenused haiguste ennetamiseks, varajaseks avastamiseks ja raviks. Lisaks osutab Meliva AS töötervishoiu-, eriarstiabi-, üldarstiabi, ämmaemandusabi, õe vastuvõtuteenuseid, kuid ka lennundustöötajate ja lennundusega tegelevate isikute lennundusmeditsiinilise arstliku ekspertiisi teenust Eestis.

Meliva AS esindused paiknevad Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis, Põlvas ja Võrus, omades ühteteist hambakliinikut, seitset ravikabinetti ja kolme laborit üle Eesti ning viit mobiilset tervisebussi, mis sõidavad riigisisiselt aastaringiselt ja vajaduspõhiselt.

Mehiläineni kontserni üle omab kaudset valitsevat mõju CVC Capital Partners SICAV-FIS S.A (edaspidi CVC), kelle tegevus hõlmab teatud investeerimisfondide ja -platvormide investeerimisdokumentide ja/või nende nimel investeringute haldamist. CVC Fondidel on osalused erinevates majandussektorites tegutsevates ettevõtjates, peamiselt Euroopas, Ameerika Ühendriikides ning Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas.

Meditsiini- ja tervishoiuvaldkonnas tegutsevatest ettevõtjatest kuuluvad CVC valitseva mõju all olevate portfelli ettevõtjate hulka lisaks Mehiläineni veel farmaatsiaettevõtjad Alvogen, Recordati, Cooper Consumer Health ja SOHO Global Health, apteegiketid Sogo Medical Group ja Xi'an Yikang, ravimitööstusele abiaineid tootev DFE Pharma, ravimite ja meditsiiniseadmete tootmisega tegelev Genetic S.p.A., in vitro diagnostika jaoks kasutatavate reagentide ja seadmete tootmisega tegelev Sebia, in vitro viljastamist ja seotud geneetikateenuseid pakkuv FutureLife, Suurbritannias tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandevaldkondadele tarkvara pakkuv System C, sõltumatuid arstlikke ekspertiise ja nendega seotud teenuseid pakkuv ExamWorks, veterinaariteenuseid pakkuv Medivet, Ameerika Ühendriikide juhtiv füüsilise meditsiini teenuste pakkuja töötajate hüvitiste valdkonnas MedRisk, sünnitusabi, günekoloogia ja pediaatria teenuseid pakkuv Phoung Chau, läätsede ja seotud ravimite tootja Rayner, meditsiinitehnika tootja Spectrum Medical ning tervishoiu- ja hoolekandeteenuste pakkujad Prantsusmaal (Elsan), Indias (HealthCare Global Enterprises), Kreekas (Hellenic Healthcare Group), Indoneesias (Siloam International Hospitals) ja Hispaanias (Vitalia Home). Lisaks pakub Omada A/S infoturbeteenuseid muuhulgas tervishoiuvaldkonna ettevõtjatele.

City Hambakliinik OÜ on Eestis registreeritud ettevõtja, mis koondumise eelselt kuulub füüsilistele isikutele: Alari Veske (isikukood [...]) 33,36%, Tauri Narits (isikukood [...]) 33,32% ning ühisomandina Helina Soopalu (isikukood [...]) ja Lauri Soopalu (isikukood [...]) 33,32%. Koondumise teate kohaselt ei ole ühelgi osanikul City Hambakliinik OÜ üle (ühist) valitsevat mõju KonkS § 2 lg 4 mõistes.

City Hambakliinik OÜ tegeleb hambaraviteenuste (sh täiskasvanute ja laste hambaravi ning ortodontia) osutamisega City Clinics nime all tegutsevas hambaravikliinikus City Tartu Kliinik, mis asub aadressil Ülikooli 4, 51013 Tartu, Eesti.

OÜ MountServ on Eestis registreeritud ettevõtja, mille üle omab valitsevat mõju Lauri Soopalu

(isikukood [...]). OÜ MountServ tegeleb ehitustöödega Soomes ja Eestis.

City Tartu Kliiniku äritegevus toimub City Hambakliinik OÜ kaudu. City Tartu Kliiniku tegevuseks vajalikku vara haldab OÜ MountServ, mis ise ei osale hambaraviteenuste osutamises.

City Kliinik Tallinn OÜ on Eestis registreeritud ettevõtja, mille üle omab valitsevat mõju City Hambakliinik OÜ. City Kliinik Tallinn OÜ asutati 05.07.2022 ja see tegeleb City Clinics nime all hambaraviteenuste (sh täiskasvanute ja laste hambaravi ning ortodontia) osutamisega hambaravikliinikus City Tallinn Kliinik, mis asub aadressil Liivalaia 45, 10145 Tallinn, Eesti.

City Varahaldus OÜ on Eestis registreeritud ettevõtja, mille üle omab valitsevat mõju City Hambakliinik OÜ. City Varahaldus OÜ asutati 25.06.2021 eesmärgiga ehitada Kuressaarde hoone, kuhu ettevõtja omanikud saavad üle viia Kuressaares tegutseva hambaraviteenust osutava ettevõtte. Edaspidi on kavas tegutseda kinnisvara haldamise jmt valdkonnas.

City Tallinn Kliiniku äritegevus toimub City Kliinik Tallinn OÜ kaudu, tegevuseks vajalikku vara haldab City Varahaldus OÜ, mis ise ei osale hambaraviteenuste osutamises.

CityDental Kuressaare OÜ on Eestis registreeritud ettevõtja, mille üle omavad ühist valitsevat mõju City Hambakliinik OÜ ja füüsiline isik Rasmus Laan (isikukood [...]). CityDental Kuressaare OÜ tegeleb hambaraviteenuste (sh täiskasvanute ja laste hambaravi ning ortodontia) osutamisega City Clinics nime all tegutsevas hambaravikliinikus City Kuressaare Kliinik, mis asub aadressil Tallinna 16, 93819 Kuressaare, Eesti. CityDental Kuressaare OÜ omab Ettevõtet City Kuressaare Kliinik.

Kuressaare Hambalabor OÜ on Eestis registreeritud ettevõtja, mille üle omavad ühist valitsevat mõju CityDental Kuressaare OÜ ja füüsiline isik Britta Tamm (isikukood [...]). Kuressaare Hambalabor OÜ asutati 19.08.2022 ja tegeleb hambalaboriteenuste osutamisega Kuressaare Hambalabor nime all tegutsevas hambalaboris, mis asub aadressil Tallinna 26, 93819 Kuressaare, Eesti. Kuressaare Hambalabor OÜ omab Ettevõtet Kuressaare Hambalabor.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 mln eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 mln eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 mln euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 mln eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 „Koondumise teate esitamise juhend“ (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 p 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud

kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lg 3 p 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tegutsevad koondumise osalised kaubaturgudel, milleks on hambaraviteenuste ja hambalaboriteenuste (hambaproteeside valmistamine) osutamine. Hambaraviteenused hõlmavad täiskasvanute ja laste hambaravi ning ortodontiat. Hambalaboriteenused hõlmavad hambaproteeside valmistamist. Koondumise osaliste äritegevuste vahel esineb horisontaalne kattuvus hambaraviteenuste kaubaturul, kuna neil on Eestis 14 hambaraviteenuseid osutavat kliinikut. Horisontaalne kattuvus on koondumise osalistel ka hambaproteeside valmistamise kaubaturul, kuna neil on Eestis neli hambalaborit, mis valmistavad hambaproteese. Lisaks esineb koondumise osalistel vertikaalne seos hambaraviteenuste ja hambaproteeside valmistamise kaubaturgude vahel, kuna hambaproteesid on üheks sisendiks hambaraviteenuste osutamisel.

Koondumise teate esitaja hinnangul on kaubaturgude piiritlemisel põhjendatud eristada hambaraviteenuseid muudest tervishoiuteenustest. Sellist käsitlust toetab ka Konkurentsiameti senine praktika¹. Konkurentsiametil ei ole varasemalt olnud vajalik kaubaturu geograafilise ulatuse täpne piiritlemine, märkides, et see võib olla ka riigiülesest väiksem.

Tuginedes Tervise Arengu Instituudi² ja koondumise osaliste andmetele, jäi koondumise osaliste käive 2022. aastal hambaraviteenuste ja hambaproteeside valmistamise kaubaturgudel Eestis tervikuna alla 15%. 2023. aasta andmeid Tervise Arengu Instituudi andmebaasis veel ei ole, kuid ei ole põhjust arvata, et koondumise osaliste turuosa ületas 2023. aastal 15% taseme. Seega ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturgudega.

Kuivõrd koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda hambaraviteenuste ja hambaproteeside valmistamise valdkonnas Eestis, ei ole kaubaturgude geograafilise ulatuse täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik. Arvestades, et koondumise osaliste äritegevus hambaraviteenuse osutamisel kattub Tallinnas ja Tartus, hindas Konkurentsiamet koondumise võimalikku mõju konkurentsiolukorrale siiski kitsamalt ka Tallinna ja Tartu piires.

Koondumise osalistel on Tallinnas kaheksa hambaraviteenust pakkuvat kliinikut. Tartus on koondumise osalistel kaks hambaraviteenust pakkuvat kliinikut. Koondumise osaliste turuosa Tallinnas ega Tartus ei ületa 15% piiri. Seetõttu ei mõjuta koondumine konkurentsiolukorda hambaraviteenuste kaubaturul ka kitsamas vaates. Seda kinnitavad ka Tartus ja Tartu maakonnas tegutsevatelt turuosalistelt koondumise menetluse raames saadatud päringute vastused.

Koondumise teates on turuosad leitud kasutades visiitide arvu. Konkurentsiamet möönab, et

¹ Konkurentsiameti 19.01.2018 otsus nr 5-5/2018-006 Koondumisele nr 38/2018 Unimed Grupp OÜ / Eurodent Hambakliinik OÜ loa andmine;
Konkurentsiameti 02.11.2018 otsus nr 5-5/2018-067 Koondumisele nr 37/2018 DenCap Investeeringud OÜ / Osühing KAARLI HAMBAPOLIKLIINIK loa andmine;
Konkurentsiameti 12.11.2021 otsus nr 5-5/2021-064 Koondumisele nr 45/2021 Unimed Kliinikud OÜ / Hambalaser OÜ ettevõtja osa ja KW Hambakliinik OÜ ettevõtja osa loa andmine.

² Kättesaadav:

https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas_03Tervishoiuteenused_01Vastuvotud/AV50.px/

kaubaturu kogumahu ning ettevõtjate turuosade arvutamisel ei pruugi visiitide arv olla täpsem võimalik näitaja. Kuivõrd koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda hambaraviteenuste kaubaturul, ei pea Konkurentsiamet antud juhul otstarbekaks koguda kaubaturul tegutsevate ettevõtjatelt üksikasjalikku teavet müügitulu jaotuse kohta, millele tuginedes viia läbi täpsem analüüs.

Meliva AS ja Kuressaare Hambalabor OÜ tegelevad hambaproteeside valmistamisega Eestis. Hambaproteeside valmistamise kaubaturu kogumahu määratlemisel on koondumise teate esitaja sõnul asjakohase informatsiooni puudumise ning hankimise keerukuse tõttu lähtunud teate esitaja, kui vastaval kaubaturul tegutseva ettevõtja, hinnangust. Koondumise teate kohaselt oli hambaproteeside valmistamise kaubaturu hinnanguline turumaht 2023. aastal 33 mln eurot. Koondumise osaliste turuosa oli [5–10]%. Seega tegemist ei ole horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubatargudega.

4. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40% käibest.

Nii hambaraviteenuste osutamise kui ka hambaproteeside valmistamisega tegeleb lisaks koondumise osalistele mitmeid ettevõtjaid. Hambaraviteenuste osutamise osas on koondumise osaliste peamisteks konkurentideks aktsiaselts MAXILLA, sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum, Läänemere hambakliinik OÜ, Sihtasutus Tallinna Hambakliinik, Riimäe Hambakliinik OÜ, Haldja Hambaravi OÜ, Osahing Lumen Erakliinik ja OÜ Viimsi Hambakliinik. Hambaproteeside valmistamise osas on koondumise osaliste peamisteks konkurentideks Erakliinik Dentes Aktsiaselts, DentaLab OÜ, Bitedental OÜ ja OÜ Kliinik32 Labor.

Kõnealustel kaubatargudel on küll mõningased sisenemise barjäärid, kuid menetluses kogutud teave ei näidanud märkimisväärseid konkurentsiprobleeme. Lisaks on turul arvukalt ettevõtjaid ja klientidel on lihtne vahetada teenuse osutajat.

Eelnevat arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et koondumise tulemusena ei muutu kaubatargude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eelnevast ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1, otsustab Konkurentsiamet

anda loa Meliva AS ja City Hambakliinik OÜ, OÜ MountServ, City Kliinik Tallinn OÜ, City Varahaldus OÜ, CityDental Kuressaare OÜ, Kuressaare Hambalabor OÜ ettevõtja osade koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Konkurentsiameti 04.06.2024 otsuse nr 5-5/2024-035 ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja jäetud ärisaladused ja isikuandmed, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Indrek Ahermaa/ 17.06.2024